12.6.2017

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Viite: HE 47/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Suomen Terveystalo Oy kannattaa valinnanvapauden toteuttamista Suomessa. Erillisellä lailla asiasta säätäminen on välttämätöntä. Hallituksen esitys muodostaa kohtuullisen selkeän raamin suomalaiselle valinnanvapausmallille. Sen toteuttaminen ja siksi uudistuksen tavoitteisiin pääsy riippuu kuitenkin merkittävästi tulevien järjestäjien ratkaisuista. Näkemyksemme mukaan valinnanvapauden avulla on kuitenkin mahdollista päästä koko sote-uudistukselle asetettuihin tavoitteisiin.

Kiinnitämme valiokunnan pyynnöstä lausuntonamme huomiota erityisesti henkilöstön siirtymiseen:

1. **Yleistä henkilöstön siirtymisestä yksityiselle tuottajalle**

   Hallituksen esityksen mukaan sote-uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia henkilöstöön, sillä se voi johtaa työtehtävien, työnantajan ja työpaikan sijainnin vaihtumiseen. Yksityisen palvelutuotannon osuus julkisesta sosiaali- ja terveydenhuollosta tulee kasvamaan valinnanvapausjärjestelmän myötä ja tällä on vaikutuksia henkilöstön asemaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen astuessa voimaan tulee osa kunta-alan henkilöstöstä hakeutumaan työhön yksityisiin sote-keskuksiin.

   Terveystalo noudattaa yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) 3 § ja yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 4 § vaatimuksia asianmukaisista tiloista ja laitteista sekä toiminnan edellyttämästä, asianmukaisen koulutuksen saaneesta henkilökunnasta. Toimintamme on lääketieteellisesti asianmukaista ja kaikessa toiminnassamme huomioidaan potilasturvallisuus. Terveydenhuollon palveluista annetun lain 5 § mukaisesti terveydenhuollon palveluillamme on lupaviranomaisen hyväksymä vastaava johtaja, joka vastaa myös palveluita tuottavasta henkilökunnastamme.

2. **Henkilöstö siirtyy yksityiselle rekrytoinnin, ei liikkeenluovutuksen kautta**

   Lakiesityksessä esitetään, että kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluksessa oleva henkilöstö siirtyy ehdotuksen mukaan maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Vastaavaa liikkeenluovutuksen kaltaista siirtoa ei ole yksityisiin sote-keskuksiin. Yksityisten tuottajien perustettaviin sote-keskuksiin henkilökunta ei siirry liikkeenluovutuksilla vaan normaalin rekrytointiprosessin kautta. Henkilöstön siirtyessä julkiselta yksityiselle heihin sovellettavat työehtosopimukset voivat vaihtua ja muutoksella on vaikutuksia palvelusuhteen ehtoihin.

   Yksityisen palveluntuottajan henkilöstö on aina työsuhteista. Sen palveluksessa olevat eivät voi käyttää julkista valtaa, eivätkä he toimi virkavastuulla, ellei laissa ole säädetty toisin. Sama koskee itsenäisiä ammatinharjoittajia, joita Terveystalon tämän hetkisestä henkilökunnasta on merkittävä osa.

3. Työehdot

Terveystalo noudattaa Terveyspalvelualan työehtosopimusta, jonka sopijaosapuolina ovat työantajapuolelta Terveyspalvelualan Liitto ja työntekijäpuolelta Neuvottelujärjestä TSN ry (Tehy, Super ja Erto muodostavat TSN:n). Tällä työehtosopimuksella määrätään Terveyspalvelualan Liittoon kuuluvien sairaaloiden sekä lääkäri- ja työterveysasemien sekä mainittuihin yrityksiin kuuluvien laboratorio-, röntgen-, muiden lääketieteellisten tutkimuslaitosten ja fysikaalisten hoitolaitosten palveluksessa olevien Terveys- ja sosiaalialan Neuvottelujärjestö TSN ry:n jäsenjärjestöihin kuuluvien työntekijöiden palkka- ja työehdot. Työehtosopimukset toimitaan nähtäville Terveystalon yksiköihin aina sen jälkeen, kun uusi sopimus on solmittu.

Henkilöstöä siirtyy julkisen ja yksityisen sektorin eläke-järjestelmien välillä jatkuvasti eikä tästä aiheudu näkemyksemme mukaan merkittävää epäsuhtaa.

Koko palvelutuotannon ja sen myötä työtehtävien muuttuessa edellytetään tavoitteellista johtamista kohti uusia toimintamalleja. Henkilöstön osallistaminen ja sitouttaminen usean vuoden muutos-prosessiin vaatii onnistunutta henkilöstöjohtamista ja jatkuvaa viestintää. Henkilöstöltä tarvitaan jatkuvaa oppimista ja mukautumista tehtävien ja toimenkuvien muuttuessa, kun sosiaali- ja terveyspalveluita yhdistetään uudella tavalla kokonaisuudeksi.